Promocionem la cultura, fomentem la lectura

Entitat convidada:

Primer Casino de Blanes

Fons: Josep Soteras AMBL

maig 2026

Biblioteca
Roberto
Bolaño
Blanes

Durant el mes de maig de 2026 hem convidat l'entitat **Primer Casino de Blanes** a participar en el programa Promocionem la Cultura, Fomentem la Lectura.

Aquesta activitat pretén aproximar els usuaris de la Biblioteca en la seva tasca informacional i documental al teixit associatiu del municipi al mateix temps que vol apropar les entitats locals a la Biblioteca, vinculant-se amb la societat blanenca, les seves tradicions i el seu entramat cultural.

El Primer Casino és l'entitat més antiga registrada a Blanes. Els primers estatuts daten del 1984 i davant la importància que té aquesta dada vam enfocar l'exposició:

- Exposició de material documental històric de l'entitat (fotografies, documents, llibres de registres de socis, estatuts... en plafons i vitrines).

- Exposició de material que s'utilitzava a la cafeteria del Primer Casino els anys setanta.

- Petita mostra de les tertúlies literàries que se celebraven a finals del s. XIX.

- Taula de llibres i revistes (bibliografia).

La inauguració de l'exposició va anar a càrrec de Guillem Martos Oms, historiador, arxiver i coordinador d'activitats culturals del Primer Casino de Blanes, que va fer un recorregut històric de la fundació i evolució de l'entitat. A més a més, ens fa facilitar l'accés al documental ***Ateneu, llavor de llibertat***, per donar a conèixer l'esperit, trajectòria i realitat del moviment ateneístic; la seva magnitud i importància històriques, i el seu paper indispensable com a element protector i estimulant de la cultura catalana. El vam poder oferir durant tres dijous a la tarda en obert als nostres usuaris.

Hem previst fer jornades de portes obertes per als usuaris de la Biblioteca i/o alguna trobada dels clubs de lectura de la Biblioteca per al darrer trimestre de l'any.

Apartat d'història de l'entitat:

Fundada amb el nom de Casino de Blanes, el Primer Casino, és l'entitat més antiga de la vila i una de les més longeves de la comarca. La seva fundació, l'any 1854, respon a la creació dels casinos, centres que esdevingueren espais de sociabilitat de les classes benestants. Aquell any, un grup de propietaris i menestrals sol·licità al governador civil de Girona l'autorització per crear una societat que tingués per objectiu "proporcionar als socis un honest esbargiment amb passatemps i diversions admesos en la bona societat". Els estatuts, aprovats el 3 de novembre de 1854, exclogueren explícitament qualsevol activitat política o religiosa, la qual cosa permeté la convivència entre els diferents sectors socials que integraven l'entitat.

Malgrat la fundació l'any 1854, no fou fins als voltants de 1870 que el Casino disposà d'un edifici propi. La construcció, possible gràcies a l'aportació econòmica dels 39 socis fundadors, configurà un espai que esdevingué ràpidament el centre de la vida social blanenca: planta baixa amb salons, cafeteria i billar; primer pis amb biblioteca i una magnífica sala de ball i un escenari mòbil per a representacions teatrals.

El pas del segle XIX al XX significà una progressiva evolució ideològica de l'entitat. Si els primers estatuts havien prohibit la política, cap a finals de segle els debats s'intensificaren. Els joves, des de *La Costa de Llevant*, denunciaren l'anticatalanisme de la junta directiva i, amb els anys, l'entitat s'acostà al catalanisme conservador. El 1933, en un context de tensió política, es transformà en Societat d'Acció Catalanista i s'adherí a la Lliga Regionalista, fet que la va convertir en la seu local del partit.

La Guerra Civil suposà un trencament profund. El 22 de juliol de 1936, les milícies antifeixistes confiscaren la seu, que fou ocupada per la CNT durant tot el conflicte. En finalitzar la guerra, l'entitat la recuperà però hagué d'adaptar-se a la dictadura: els símbols catalanistes desaparegueren i l'edifici patí importants reformes que alteraren la fisonomia original. Malgrat tot, davant l'escàs nombre de socis i el mal estat de l'edifici a la dècada dels seixanta, es decidí derruir l'immoble i fer-ne un de nou amb unes instal·lacions renovades i adaptades a les noves necessitats.

A partir dels anys setanta, l'entitat ha acollit diverses entitats culturals: l'Agrupació Fotogràfica i Cinematogràfica de Blanes, amb el prestigiós concurs Quillat de Plata; la Societat Filatèlica i Numismàtica, que inaugurà la seva seu al Casino l'any 1973; el grup d'havaneres La Flor Blanenca, que hi assajà durant els anys vuitanta. Les tertúlies, des de la colla Anar-hi anant dels anys seixanta fins als més recents Amics del Casino, han mantingut viva la conversa i han promogut conferències de caràcter local. Com afirmà Benet Ribas, el Primer Casino de Blanes ha estat i és "un tros de la vida de Blanes".

Guillem Martos Oms
Coordinador d'activitats culturals del Primer Casino de Blanes

Dades de contacte amb l'entitat:
Direcció: passeig Pau Casals 36, Blanes, 17300
Correu electrònic: primercasinodeblanes.2@gmail.com
Telèfon: 655913482
Instagram: @primercasinoblanes

LES TERTÚLIES LITERÀRIES DEL PRIMER CASINO DE BLANES

Entre els segles XIX i XX, les tertúlies literàries van ser un dels fenòmens culturals més característics de la societat europea. En cafès, ateneus i casinos, escriptors, intel·lectuals i artistes es reunien periòdicament per conversar, debatre idees, llegir els seus darrers escrits i confrontar punts de vista. Aquests espais de sociabilitat van exercir un paper fonamental en la difusió dels diferents corrents literaris i artístics del moment. A Catalunya, ciutats com Barcelona, Girona, Reus o Vic van viure una autèntica edat d'or de les tertúlies, sovint vinculades a la Renaixença i al moviment catalanista. Els casinos, en particular, es van convertir en els centres neuràlgics d'aquesta vida intel·lectual, combinant l'esbarjo amb la promoció de les lletres i les ciències.

El Primer Casino de Blanes no va ser una excepció. Des de les darreries del segle XIX, les instal·lacions acolliren de manera habitual tertúlies. No es tractava de simples converses de cafè, sinó de trobades on es llegien poesies, es comentaven els llibres del moment i es projectaven iniciatives culturals. Eren esdeveniments molt concorreguts pels socis i sòcies, amb recitals de poesia, interpretacions musicals i, sovint, la representació d'obres de teatre d'autors locals. Aquestes vetllades, profusament cobertes per la premsa de l'època (com *La Costa de Llevant* o el *Distrito Farnense*), omplien la sala de ball i convertien el Casino en el focus cultural de la vila.

Gràcies al seu prestigi i a la presència d'estiuejants de la burgesia intel·lectual barcelonina, el Primer Casino va rebre la visita d'alguns dels noms més il·lustres de la literatura catalana: Joan Maragall, Joaquim Ruyra, Ferran Agulló, Josep Cortils i Vieta, Pere Puig i Llensa o Josep Maria de Sagarra.

Bibliografia

Albadalejo Blanco, Jordi. *Associacionisme educatiu i cultural: L'Ateneu Obrer i el Círcol Catòlic de Badalona (1879-1936).* Catarroja; Barcelona: Afers, 2017

Arnabat, Ramon; Ferré, Xavier. *Ateneus. Cultura i llibertat: associacionisme a la Catalunya contemporània*. Federació d'Ateneus de Catalunya, 2022.
061 ARN

Cao Costoya, David. *Societat i sociabilitat: el Cercle Literari i els inicis de l'associacionisme recreatiu, cultural polític a Vic (1848-1902).* Barcelona: Afers, 2015
061 CAO

Duch Plana, Montserrat; Nadal Farreras, Joaquim. *Els ateneus a Catalunya: sociabilitat i catalanisme popular*. Barcelona: Documenta Universitària; ICRPC, 2018.
33 ATE

Favà Compta, Maria. *L'Aliança i l'Ateneu Colón: bressols de ciutadania*. Barcelona: Afers, 2022
061.2 FAV

Moran Gimeno, Neus. *L'espoli franquista dels ateneus catalans (1939-1984)*. L'Avenç, 2021
946.7 D MOR

Revista mensual
Ateneus: cultura de proximitat. Barcelona: Federació d'Ateneus de Catalunya, 2020.

Activitats:

Del 8 fins al 29 de maig, al vestíbul: Exposició de divers material de l'entitat.

Divendres 8 de maig: Xerrada i inauguració de l'exposició a càrrec de Guillem Martos Oms, arxiver, historiador i Vicepresident de l'entitat.

Dijous 14, 21 i 28 de maig, a les 7 de la tarda a la Sala d'Actes de la Biblioteca: Projecció del documental *Ateneu, llavor de llibertat* (per donar a conèixer l'esperit, trajectòria i realitat del moviment ateneístic; la seva magnitud i importància històriques, i el seu paper indispensable com a element protector i estimulant de la cultura catalana).

(pendent data) Jornada de portes obertes al Casino de Blanes. Places limitades. Inscripcions a la Biblioteca.

Imatges de l'exposició al vestíbul de la Biblioteca.

promocionem la cultura, fomentem la lectura

entitat convidada

Fons Josep soteras AMBL

Primer Casino de Blanes

del 8 fins al 29 de maig 2026

Biblioteca Roberto Bolaño Blanes

Portada del llibret. Imatges inauguració.

Imatges facilitades per part de l'entitat. Text: Guillem Martos Oms
Vicepresident i coordinador d'activitats culturals del Primer Casino de Blanes

Plafó 1: Història de l'entitat (1854-2026)

Fons Josep Soteras 043091—AMBL

Fons Rafel Bataller 13366—AMBL

Fons Recvll 18607—AMBL

Fons Josep Soteras 043093—AMBL

Fons Josep Soley Col 43399 —AMBL

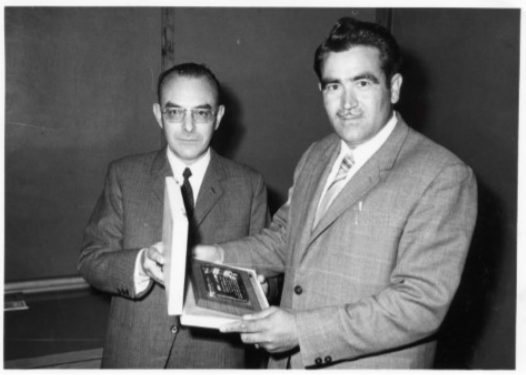
Fons Puig Vieta 060298—AMBL

El Casino de Blanes va ser fundat l'any 1854 com una societat recreativa destinada al lleure i la convivència dels seus socis. En els seus inicis va reunir membres de la burgesia local i es va consolidar com un espai de trobada social. Durant el segle XIX va viure alguns conflictes relacionats amb les tensions polítiques i culturals de l'època, especialment pel debat sobre la llengua catalana.

Entre 1901 i 1936, el Casino va viure la seva etapa de màxima esplendor i es va convertir en un important centre cultural, amb tertúlies, balls, conferències i activitats literàries. L'any 1933 es va transformar en la seu local de la Lliga Regionalista, cosa que va fer augmentar el seu protagonisme en la vida política de Blanes.

La Guerra Civil va interrompre aquesta trajectòria i, durant el franquisme, l'entitat es va haver d'adaptar al nou context. Tot i les dificultats, va mantenir la seva activitat social i cultural. Als anys seixanta va patir una greu crisi, però la construcció del nou edifici, inaugurat el 1967, en va garantir la continuïtat. Des de llavors, el Casino ha continuat sent un referent de la vida social i cultural de Blanes, tot afrontant el repte del relleu generacional.

Plafó 2: Un edifici desaparegut

Fons Recvll 18606—AMBL

Foto L. Roisin 43074—AMBL

Fons Josep Soley Coll 043089—AMBL

Fons Josep Soley Coll 043088—AMBL

Fons Josep Soteras 043092—AMBL

Fons Josep Soteras

La primera seu del Casino de Blanes es va construir entre 1865 i 1870 gràcies a l'esforç econòmic dels socis, que van adquirir un solar al centre de la vila i van finançar les obres amb aportacions personals. L'edifici disposava de salons de tertúlia, cafè i billar, una gran sala de ball amb escenari, biblioteca, habitatge per al conserge i una popular terrassa davant del mar, que esdevingué un dels principals espais de trobada social de Blanes.

Al llarg dels anys, l'edifici es va adaptar a les noves necessitats, especialment després de la Guerra Civil. A mitjan dècada dels seixanta, però, el seu deteriorament i la delicada situació econòmica de l'entitat van fer necessària una solució definitiva. L'acord amb el constructor Alonso Castro va permetre aixecar un nou edifici, inaugurat el 1967, que va assegurar la continuïtat del Casino i la seva activitat social fins a l'actualitat.

Plafó 3: Activitats i celebracions

Fons Francesc Salt 19275—AMBL

Fons Francesc Salt 19277—AMBL

Fons Paquita Sicra Oliu 078232—AMBL

Al llarg de la seva història, el Primer Casino de Blanes ha estat un dels principals espais de trobada social i cultural de la vila. Els seus salons han acollit balls de Festa Major, Carnestoltes i revetlles, així com vetllades literàries, concerts, representacions teatrals i nombroses celebracions que han marcat la memòria de diverses generacions de blanencs.

L'entitat també ha estat un destacat centre de difusió cultural, amb conferències, exposicions, cursos i activitats organitzades per diferents seccions i entitats. Aquesta intensa programació ha contribuït a consolidar el Casino com un referent de la vida social i cultural de Blanes al llarg de més de 170 anys.

Plafó 4: Entitats i col·lectius vinculats

Fons Francesc Salt 07067—AMBL

Blanes inaugura instal.lacions

Blanes va inaugurar noves instal.lacions el passat diumenge amb la celebració de la primera Copa Vila que porta el seu nom

Retall diari

Des dels anys setanta, el Primer Casino de Blanes ha estat la seu de diverses entitats que han enriquit la vida associativa de la vila. Hi han tingut cabuda la Societat Filatèlica i Numismàtica, l'Agrupació Fotogràfica i Cinematogràfica, el Club d'Escacs, el Club Billar Blanes i, més recentment, el Cor de Cambra Sota Palau, que hi han organitzat exposicions, concursos, activitats culturals i trobades.

Paral·lelament, el Casino ha mantingut viva la tradició de les tertúlies i dels grups d'amics, convertint-se en un espai de convivència, debat i intercanvi d'idees. Aquesta funció com a punt de trobada ciutadà ha estat una de les constants que han definit l'entitat al llarg de la seva història.

Plafó 5: Reptes i futur

El Primer Casino de Blanes afronta el futur amb el repte de mantenir-se actiu i adaptat als canvis socials del segle XXI. Després de 172 anys d'història, l'entitat vol conservar el seu valor com a espai de trobada, conversa i convivència, elements que les noves tecnologies no poden substituir.

El principal repte és aconseguir el relleu generacional, atraient persones joves i obrint-se a noves formes d'oci i cultura sense perdre la seva identitat. També serà important ampliar les activitats, impulsar noves col·laboracions i continuar participant en la vida de Blanes per mantenir el Casino com un referent social i cultural de la vila.